

Birinci Basamakta Yapılan Çalışmalar İçin Uzlaşılın Raporlama Maddeleri

CRISP Kontrol Listesi

CRISP Kontrol Listesi¹, birinci basamak topluluğunun, birinci basamak araştırma raporlarının geçerliliği, kalitesi ve gerekliliği açısından önemli bulduğu içeriği dahil ederek araştırmacıların okuyucuların ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olabilir.

Kontrol Listesi, yazarların raporlarını hazırlarken dikkate almaları gereken önerileri özetlemektedir. Araştırmacının etkili veya yaratıcı bir şekilde raporlanmasını sınırlandırmaya yönelik hiçbir şey amaçlanmamaktadır. Yazarlar ve editörler nihai kararları kendileri verir.

Birinci basamak araştırmaları çok çeşitli yöntemler, çalışma tasarımları, konular ve ortamlar içerir. Kontrol Listesi bu geniş yelpazeyi kapsamaktadır ve bu nedenle tüm maddeler tüm çalışmalara uygulanamaz. Bazı maddeler sizin çalışmanıza uygulanamayabilir. Bazıları mevcut olmayan bilgileri isteyebilir. Bu tür maddeleri işaretleyin ve Kontrol Listesinin geri kalanını araştırmacınızla ilgili *kendi raporunuzu* geliştirmenize yardımcı olacak şekilde kullanın.

CRISP Kontrol Listesi nasıl kullanılır:

- Her bir madde listelenmiştir. Raporunuzda yer almasa bile lütfen her bir maddeye yanıt verin.
- Maddenin raporunuzda olup olmadığını kontrol edin: evet, hayır veya çalışmanız için geçerli değil (GD).
- Madde çalışma tasarımı için geçerliyse ancak rapora dahil edilmemişse, lütfen "Notlar" bölümünde kısa bir açıklama koyun.
- "Önerilenler Bölümü", bir maddenin IMRaD formatını (Giriş, Yöntem, Bulgular ve Tartışma - GYBT) izleyen bir araştırma raporunda genellikle nerede yer aldığını gösterir. Bunlar yalnızca öneridir. Eğer madde raporunuzun farklı bir bölümünde yer alıyorsa, bunu "Notlar" kısmına ekleyebilirsiniz.
- Raporunuzdaki madde yerini satır, sayfa veya bölüm olarak "Notlar" bölümüne not edebilirsiniz.

Daha fazla bilgi ve her bir maddeye ilişkin açıklama ve örnekler için lütfen CRISP Kontrol listesi Ekinde yer alan tamamlayıcı kılavuza bakınız.²

Editörlerin ve hakemlerin önerilen maddeleri araştırma raporunuza nasıl dahil ettiğinizi görmelerine yardımcı olmak için doldurulmuş Kontrol Listesini makalenizle birlikte göndermeyi tercih edebilirsiniz. Yazarlar, çalışmaları ve raporları için uygun olan diğer raporlama kılavuzlarını da kullanmayı düşünmelidir. (Bkz. Tablo 2.¹) Bazı CRISP maddeleri diğer kılavuzlarla örtüşebilir.

Daha fazla bilgi için CRISP'e bakınız: <https://crisp-pc.org/>

Kaynaklar:

1. Phillips WR, Sturgiss E, Glasziou P, olde Hartman TC, Orkin AM, Prathivadi P, Reeve J, Russell GM, van Weel C. Improving the Reporting of Primary Care Research: Consensus Reporting Items for Studies in Primary Care - the CRISP Statement. *Annals of Family Medicine* November 2023, 21 (6) 549-555; DOI: <https://doi.org/10.1370/afm.3029>
2. Supplemental Appendix. Consensus Reporting Items for Studies in Primary Care (CRISP) Explanation and Examples Guide. <https://www.annfammed.org/content/annalsfm/suppl/2023/10/02/afm.3029.DC1/Phillips-Supp-App-Table-2023.pdf>

Raporlama Maddesi /Madde 1	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
1. Başlık, özet ve/veya anahtar kelimelerde birinci basamak ve/veya disipline özgü terimlere yer verin.				G	

Raporlama Maddesi - 2	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
2. Çalışmanın birinci basamak için gerekçesini ve önemini açıklayın.					
2a. Araştırma sorusunun gerekçesini ve birinci basamak sağlık hizmetleriyle ilişkisini açıklayın.				G	
2b. Çalışılan konunun birinci basamak ortamı açısından önemini veya ilişkisini tanımlayın.				G	
2c. Kullanılan herhangi bir teori, model veya çerçeveyi tanımlayın ve birinci basamak sağlık hizmetlerindeki araştırma sorusuna neden uygun olduğunu açıklayın.				G	

Raporlama Maddesi - 3	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
3. Araştırma ekibinin birinci basamak deneyimini ve iş birliğini tanımlayın.					
3a. Araştırma ekibinin birinci basamak uygulama ve/veya araştırma alanındaki uzmanlık ve deneyimini açıklayın.				Y	
3b. Birinci basamak hastalarının, hekimlerinin, toplum üyelerinin veya diğer paydaşların araştırma sürecine katılıp katılmadığını ve nasıl katıldığını açıklayın.				Y	

Raporlama Maddesi - 4	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
4. Çalışmanın katılımcılarını ve popülasyonları birinci basamak bağlamında tanımlayın.					
4a. Araştırma popülasyonlarına ve katılımcılara atıfta bulunmak için kişi odaklı bir dil kullanın veya hasta tercihlerine dayalı terimler kullanın.				B	
4b. Katılımcıların kişisel özelliklerini rapor ediyorsanız, verilerin kaynağını, kullanım gerekçesini ve kullanılan sınıflandırmaların gerekçesini bildirin.				B	
4c. Katılımcıları ve popülasyonları, diğer birinci basamak hasta popülasyonlarıyla karşılaştırmaya izin verecek kadar ayrıntılı olarak tanımlayın.				B	
4d. Katılımcıların klinik ekiple önceden var olan terapötik ilişkileri olup olmadığını veya yeni hastalar olup olmadığını belirtin.				Y/B	

Raporlama Maddesi - 5	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
5. İncelenen koşulları birinci basamak bağlamında tanımlayın.					
5a. İncelenen durumun akut mu yoksa kronik mi olduğunu açıklayın.				Y/B	
5b. Multimorbiditenin nasıl ele alındığını ve çalışma bulgularının/sonuçlarının yorumlanmasını nasıl etkileyebileceğini bildirin.				Y	

Raporlama Maddesi - 6	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
6. İncelenen klinik karşılaşmayı birinci basamak bağlamında tanımlayın.					
6a. Çalışma odağının izole bir klinik karşılaşma mı yoksa uzun süreli bir bakım süreci mi olduğunu belirtin. İzole bir klinik karşılaşma ise, incelenen durum için ilk ziyaret mi yoksa bir takip ziyareti mi olduğunu belirtin				Y	

Raporlama Maddesi - 7	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
7. Hasta bakım ekibini tanımlayın.					
7a. Bakım ekipler tarafından veriliyorsa, ekip üyelerini ve rollerini açıklayın.				B	
7b. Her bir klinisyen kategorisi için meslek, uzmanlık ve nitelikleri bildirin.				B	

Raporlama Maddesi - 8	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
8. Birinci basamak bağlamında çalışma müdahalelerini tanımlayın.					
8a. Okuyucunun kendi ortamında uygulanabilirliği değerlendirebilmesini sağlamak için müdahaleleri ve bunların uygulanmasını yeterli ayrıntı ile açıklayınız.				Y	
8b. Hastaların, katılımcıların, klinisyenlerin, ekiplerin veya uygulamaların herhangi bir kümelenmesini veya gruplandırılmasını ve bu analizde nasıl ele alındığını açıklayın.				Y/B	
8c. Sağlık sistemini, diğer sistemlerle karşılaştırma yapmaya olanak tanıyacak kadar ayrıntılı bir şekilde tanımlayın.				G/T	

Raporlama Maddesi - 9	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
9. Kullanılan çalışma ölçümlerini ve bunların birinci basamağa uygunluğunu tanımlayın.					
9a. Çalışma ölçüm araçlarının birinci basamak sağlık hizmetleri popülasyonlarında veya ortamlarında doğrulanıp doğrulanmadığını bildirin.				Y	
9b. Kullanılan ölçüm araçlarının birinci basamak hastaları ve onların bakımı için hangi açılardan anlamlı olduğunu açıklayın.				Y	
9c. Bulguları/sonuçları birinci basamak sağlık hizmetleri klinisyenleri ve hastalar tarafından klinik olarak yorumlanabilecek şekilde belirtin.				B	

Raporlama Maddesi - 10	Dahil edildi mi?			Bölüm*	Notlar
	E	H	GD		
10. Birinci basamak bağlamında çalışma bulgularının/sonuçlarının anlamını tartışın.					
10a. Çalışma bulgularının/sonuçlarının araştırma, hasta bakımı, eğitim ve politika açısından sonuçlarını özellikle birinci basamağa odaklanarak tartışın.				T	
10b. Çalışmada sunulan önerilerin birinci basamak pratiğindeki talepler ve öncelikler üzerindeki etkilerini tartışın.				T	
10c. Çalışma bulgularının/sonuçlarının çeşitli birinci basamak uygulanabilirliğini etkileyebilecek araştırma süreçleri hakkında yorum yapın.				T	

*Bölüm: G = Giriş, Y = Yöntem, B = Bulgular, T = Tartışma, GD = Geçerli değil

Translation team:

Arzu Uzuner, MD, PhD

Editor-in-Chief, *The Journal of Turkish Family Physician*, Istanbul, Türkiye

Zeynep Tuzcular Vural, MD, PhD

Haydarpaşa Numune Training and Research Hospital Family Medicine Clinic, Istanbul, Türkiye

Mehmet Akman, MD, MPH

Marmara University School of Medicine, Department of Family Medicine, Istanbul, Türkiye.